

Samarbejdsaftale vedrørende rygestop

Region Hovedstaden og kommunerne i regionen indgår en samarbejdsaftale om en systematisk indsats for at mindske tobaksforbruget blandt regionens borgere.

Godkendt af Tværsektoriel strategisk styregruppe d. 13. december 2019 og efterfølgende politisk tiltrådt af regionens 29 kommuner. Gældende pr. 1. juli 2020.

Baggrund

Rygning er den forebyggelige risikofaktor, som har størst betydning for sygdom og dødelighed i Danmark, og samfundets omkostninger til behandling, pleje og tabt produktion som følge af rygning er langt større end for andre risikofaktorer. Undersøgelser viser, at der er store sundhedsmæssige gevinster såvel som besparelser for kommunen ved kommunale rygestopforløb (Ref. 1, *Sundhedsøkonomisk model for kommunale rygestopforløb*, VIVE 2018).

Sundhedsprofilen fra 2017 viser, at antallet af dagligrygere er steget, således at 16% af alle borgere i Region Hovedstaden i dag ryger dagligt. 76% af rygerne ønsker at stoppe, hvoraf 40% ønsker hjælp til rygestop. Der er således potentielt meget at vinde ved at forstærke rygestopindsatsen (ref. 2, *Sundhedsprofilen*, CKFF 2017). Dette bakkes op af satspuljeprojektet "Forstærket indsats over for storrygere", som har medført en ottedobling af deltagere på kommunernes rygestopkurser og som har vist, at 47 % af de deltagere, der gennemfører rygestopkurset, er røgfri seks måneder efter kurssets afslutning (ref. 3, *Forstærket indsats over for storrygere – Slutevaluering*, SST 2018).

Kommunerne har jf. Sundhedslovens §119, stk. 2 ansvaret for den borgerrettede forebyggende og sundhedsfremmende indsats, herunder rygestopindsatsen (ref. 4, *Forebyggelse og sundhedsfremme i kommunen*, SST 2007). For at understøtte kommunernes rygestopindsatser, blev det med regionens forebyggelsesplan "Plan for en styrkelse af forebyggelsesområdet i Region Hovedstaden" i marts 2019 besluttet, at hospitalerne systematisk skal opspore og henvise borgere til kommunale rygestoptilbud (ref. 5, *Plan for en styrkelse af forebyggelsesområdet i Region Hovedstaden*, 2018).

Nærværende samarbejdsaftale beskriver hhv. kommunernes og regionens ansvar og opgaver i samarbejdet.

Formål

Samarbejdsaftalen vedr. rygestop skal sikre, at alle rygere, som har kontakt til et somatisk- eller psykiatrisk hospital i Region Hovedstaden, og som har et ønske om at deltage i et rygestopforløb, henvises til rygestopforløb i sin hjemkommune.

Mål

Målsætningen for hospitalernes indsats er fastsat ud fra de resultater, der blev opnået på Vestklyngens hospitaler i Midtjylland i storrygerprojektet fra 2014-2017 (ref. 7, *Forstærket indsats over for storrygere i Vestklyngen*, 2018):

- At hospitalerne henviser 2,27 pr 1000 borgere til kommunale rygestoptilbud, svarende til 4101 borgere pr. år i Region Hovedstaden.

Målsætningen for kommunernes indsats er fastsat ud fra Sundhedsstyrelsens evaluering af det landsdækkende projekt "Hjælp til rygestop til særlige grupper". De måltal der er anvendt stammer fra stoprater blandt borgere, der ikke har fået tilbudt vederlagsfri rygestopmedicin, idet ikke alle kommuner i Region Hovedstaden har dette tilbud til rådighed (ref. 6, *Hjælp til rygestop til særlige grupper*, SST 2018):

- At 66 % af deltagerne i de kommunale rygestopforløb gennemfører forløbet.

- At 70 % af de deltagere, der har gennemført forløbet, er røgfri ved afslutning af forløbet.
- At 46 % af de deltagere, der har gennemført forløbet, er røgfri seks måneder efter indsatsen.

Om indsatsen

Indsatsen har to kerneelementer:

1. Hospitalerne opsporer og henviser systematisk patienter til kommunale rygestopforløb.
2. Kommunerne kontakter borgeren inden for én uge efter henvisningen er modtaget.

Konceptet tager udgangspunkt i Very Brief Advice-metoden (VBA-metoden), hvor alle patienter bliver spurgt til rygevaner. Såfremt patienten ryger, rådgiver sundhedspersonalet om, at den mest effektive rygestopmetode er en kombination af professionel rådgivning og rygestopmedicin. Hvis patienten ønsker det, henviser sundhedspersonalet til det kommunale rygestopforløb. Kommunen kontakter herefter borgeren inden for syv dage. Borgeren bliver tilbudt en uforpligtende, afklarende samtale. På baggrund af den afklarende samtale visiteres borgeren til et relevant rygestoptilbud. Kommunen kan henvise borgere til et netbaseret rygestoptilbud, fx X-hale eller Stoplinien, hvis der vurderes, at dette er bedre til en specifik målgruppe end kommunens egne tilbud.

I forbindelse med henvisning af børn og unge under 15 år, skal der indhentes samtykke fra forældrene forud for, at der sendes henvisning.

Monitorering

Indsatsen monitoreres således, at der kan følges op på følgende elementer:

- Antal elektroniske henvisninger fra de enkelte hospitaler og hospitalsafdelinger (data fra Sundhedsplatformen).
- Antal af deltagere, der tilmeldes et kommunalt rygestopforløb (data fra Rygestopbasen).
- Andel af deltagere, der gennemfører rygestopforløbet (data fra Rygestopbasen).
- Andel af deltagere, der gennemfører rygestopforløbet, som er røgfri efter endt forløb (data fra Rygestopbasen)
- Andel af deltagere, der gennemfører rygestopforløbet, som er røgfri seks måneder efter endt forløb (data fra Rygestopbasen)

Der vil årligt blive fulgt op på ovenstående parametre i relevante tværsektorielle fora, således at første monitorering finder sted i starten af år 2021.

Evaluerings

På baggrund af den ovenstående monitorering evalueres samarbejdsaftalen i Samordningsudvalgene samt i Tværsektoriel Strategisk Styregruppe primo 2021 med henblik på evt. tilretninger af aftalen.

Referencer

Reference 1: <https://www.vive.dk/da/udgivelser/sundhedsoekonomisk-model-for-kommunale-rygestopforloeb-11947/>

Reference 2: <https://www.frederiksberghospital.dk/ckff/sektioner/SSF/sundhedsprofilen/Sundhedsprofil-2017/Sider/default.aspx>

Reference 3: [https://www.sst.dk/-/media/Nyheder/2018/Storrygerkonference/Slutevaluering-Puljen-til-Forst%C3%A6rket-indsats-over-for-storrygere-2014-2017-\(udgivet-marts-2018\).ashx?la=da&hash=AC70BE6ED8A6FDA77C49CC03536D8933A3EF983E](https://www.sst.dk/-/media/Nyheder/2018/Storrygerkonference/Slutevaluering-Puljen-til-Forst%C3%A6rket-indsats-over-for-storrygere-2014-2017-(udgivet-marts-2018).ashx?la=da&hash=AC70BE6ED8A6FDA77C49CC03536D8933A3EF983E)

Reference 4: <https://www.sst.dk/~media/F69660BA049649D68187AD1C12281CA6.ashx>

Reference 5: <https://www.regionh.dk/Sundhed/Politikker-Planer-Strategier/Documents/Plan%20for%20forebyggelse%20i%20Region%20Hovedstaden%20%20Godkendt%20af%20RR.pdf>

Reference 6: <https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2019/Hjaelp-til-rygestop-til-saerlige-grupper-rygestopmedicin-evaluering.ashx?la=da&hash=DE61CF4E149EA53A1572C207AD8B8DC40EDBE3BD>

Reference 7: <https://www.sundhedsaftalen.rm.dk/siteassets/projekter/triple-aim/rygestop/evaluering-storrygerprojektet.pdf>